

مسائل عمده‌ی مدارس اسلامی^۱

در بیست سال گذشته در ایالات متحده، تعداد مدارس اسلامی به میزان چشمگیری افزایش یافته است. این مدارس می‌توانند در ساحل شرقی یا غربی، شمال یا جنوب باشند، اما فارغ از اینکه هر کدام کجا هستند، همه آنها اهداف مشترکی دارند: آموزش کودکان مسلمان، حفظ هویت اسلامی آنها، محافظت از آنها در برابر فرهنگ عامه و آماده کردن آنها برای نقش رهبری به‌عنوان شهروندان مولد. برخی از مدارس بزرگ‌اند، برخی کوچک، برخی به‌صورت مشترک اداره می‌شوند، برخی منحصراً یک موضوع را آموزش می‌دهند، برخی از ساختار پیش‌دبستان تا پیش‌دانشگاهی پیروی می‌کنند، برخی تنها مقطع ابتدایی را دارند و بسیاری نیز مشخصات منحصربه‌فرد دیگری دارند. گرچه هر مدرسه بسیار متفاوت از دیگری است، اما اکثر آنها مأموریت مشابهی دارند: ارائه آموزش تحصیلی باکیفیت در محیطی اسلامی. این مدارس اسلامی ممکن است حتی از وجود یکدیگر اطلاع نداشته باشند ولی بسیاری از آنها چالش‌های مشترکی دارند.

ساخت و نگهداری یک مدرسه اسلامی کار پیچیده و چالش‌برانگیزی است. گاهی اوقات، ممکن است بسیاری از ما احساس کنیم یک چالش خاص، فقط در مدرسه ما وجود دارد. با این حال، در واقع اکثر مدارس اسلامی، مشکلات مشابهی دارند. برخی می‌گویند مشکل اصلی مالی است، برخی می‌گویند برنامه‌درسی و برخی دیگر به کمبود منابع انسانی اشاره می‌کنند.

در این مقاله به شناسایی ده مشکل مهم و مؤثر بر مدارس اسلامی خواهیم پرداخت. ما چالش‌های مشترک مدارس اسلامی را بررسی و رهبری مدارس را تشویق می‌کنیم تا سؤالات مهمی پرسند و توصیه‌های احتمالی برای بهبود وضعیت مدارس ارائه می‌کنیم. ما از کتاب جیم کالینز، «خوب به عالی»، یاد گرفتیم که «خوب، دشمن عالی است». در این مرحله از رشد مدارس اسلامی، از مدارس خود انتظار کاری بزرگ داریم، کاری که صرفاً خوب نیست. از چه استراتژی‌هایی می‌توانیم برای عالی کردن مدارس خود استفاده کنیم؟

^۱ Top Ten Hot Issues for Islamic Schools (۲۰۱۶, Islamic Society of North America)

۱. ارتقای درک عمومی از مدارس اسلامی

در حال حاضر، ضروری است که مدارس، نه تنها با ذهنیت جامعه بزرگ تر نسبت به نهادهای اسلامی، بلکه با باور خود جامعه مسلمانان نیز مقابله کنند. وقتی جامعه خودمان، به مکاتب اسلامی، با بی اعتمادی و بدبینی می نگرد، باید راههایی را پیشنهاد کنیم که از طریق آنها بتوان اعتمادها را بازسازی کرد:

چالش‌ها

- مدارس اسلامی نمی توانند خوب باشند.
- عدم اعتماد.
- بازخورد سایر والدین ارزش بیشتری نسبت به نظر مربیان دارد.
- والدین، مدرسه را به خاطر ضعف های فرزندان شان مقصر می دانند.
- معیارهای متناقض برای تعیین انتظارات از مدرسه.
- تصورات جامعه گسترده تر: ترس از روی نشناختن؛ تصاویر منفی از اسلام در رسانه ها؛ اثرات ۱۱ سپتامبر.

سؤالات

- چگونه می توانیم درک عمومی از مدارس اسلامی را بهبود ببخشیم؟
- چگونه می توانیم اعتماد جامعه را جلب کنیم؟
- چگونه می توان باورهای غلط در مورد مدارس اسلامی را از بین برد؟

توصیه‌ها

- ارائه آموزش با کیفیت
- بهبود مستمر در هر زمینه
- کسب اعتبار
- تدوین برنامه بازاریابی
- شفاف بودن با بدنه والدین
- آموزش جامعه مسلمانان
- تعامل با جامعه گسترده تر

۲. زنده نگه داشتن مأموریت

ایجاد و اجرای بیانیه مأموریت و چشم انداز برای مدرسه اسلامی، می تواند به معنای دنیایی متفاوت باشد. داشتن مأموریت کاملاً مکتوب که به طور دوره ای مورد بازبینی و تجدیدنظر قرار می گیرد، کلید درک بهتر انتظارات بین مدرسه و جامعه

محلی است.

چالش‌ها

- مأموریت و چشم‌انداز مدرسه برای همه حوزه‌ها مشخص نیست.
- افراد مختلف، انتظارات متفاوتی از مدرسه دارند.
- مدرسه بر اساس انتظارات متفاوت، مورد قضاوت قرار می‌گیرد.
- گاهی اوقات مأموریت بیان‌شده، نمایانگر مدرسه نیست.
- گاهی اوقات انتظار دستیابی به مأموریت، واقع‌بینانه نیست.

سؤالات

- آیا ما یک بیانیه مأموریت واضح و مکتوب داریم؟
- آیا ما به‌صورت دوره‌ای بیانیه مأموریت خود را بررسی و بازنگری می‌کنیم؟
- آیا چشم‌انداز ما نشان می‌دهد که چه کسانی هستیم و به کجا می‌رویم؟
- آیا همه مؤسسان و ذی‌نفعان مدرسه از مأموریت مدرسه استقبال می‌کنند؟

توصیه‌ها

- یک بیانیه مأموریت و چشم‌انداز روشن و فکر شده بنویسید.
- در صورت لزوم بیانیه مأموریت و چشم‌انداز را اصلاح و تجدیدنظر کنید.
- روند کار را مستندسازی کنید و به اطلاع عموم برسانید که ما کیستیم و از چه چیزی دفاع می‌کنیم.
- آنچه را که می‌گوییم انجام می‌دهیم، انجام دهید.
- جامعه محلی مدرسه، این مأموریت را برای خود قائل باشد و به‌طور جمعی برای دستیابی به آن کار کند.
- مأموریت را به خطر نیندازید.

۳. ثبات مالی

آموزش باکیفیت در هر مدرسه‌ای، مستلزم درآمد کافی از طریق جمع‌آوری شهریه، کمک‌های مالی منظم، سرمایه‌گذاری‌های هوشمند و پس‌انداز مطمئن است. مدارس اسلامی، علیرغم کمبود منابع مالی، به انتظارات بالای تحصیلی جامعه محلی خود پاسخ می‌دهند. ما باید راه‌های جایگزینی مانند ایجاد صندوق وقف و دسترسی به حلقه‌های جدید خیرین را بررسی کنیم تا علاوه بر درآمد شهریه، درآمد ثابتی نیز برای مدرسه به ارمغان بیاوریم.

چالش‌ها

- آموزش با کیفیت گران است.
- انتظارات بالا، بودجه کم
- انتظار جامعه برای برنامه‌های بیشتر، بدون بودجه کافی
- جیب کمک‌کنندگان توسط بسیاری از پروژه‌های اسلامی دیگر که نیاز به حمایت دارند، خالی می‌شود.
- نداشتن پس‌انداز برای دوره‌های چالش مالی
- نداشتن صندوق وقف
- نبود بودجه کافی برای کمک مالی به دانش‌آموزان

سؤالات

- آیا می‌توانیم آموزش با کیفیت ارائه دهیم و همچنین مقرون به صرفه باشیم؟
- آیا می‌توانیم منابع درآمد جدیدی پیدا کنیم؟
- آیا می‌توانیم راهبردهای جدیدی برای افزایش کارایی پیدا کنیم؟

توصیه‌ها

- منابع جدیدی برای درآمد بیابید.
- استراتژی‌های جدیدی برای افزایش کارایی پیدا کنید.
- دایره حامیان مالی را گسترش دهید.
- یک صندوق پس‌انداز بسازید.
- یک صندوق وقف بسازید.
- یک صندوق کمک مالی بسازید.

۴. رهبری

فقدان رهبری شایسته در مدارس اسلامی شگفت‌آور است. اداره مدرسه، مستلزم پیشینه حرفه‌ای مرتبط، توانایی مواجهه با ساعات طولانی و بار سنگین کار در مدرسه و تعهد به حمایت از ذی‌نفعان مدرسه است. برای بهبود وضعیت رهبری در مدرسه خود، بایستی محیطی پرورنده ایجاد کنیم که در آن، مهارت رهبری بتواند شکوفا شود. همچنین باید از همان دوران جوانی برای جانشینی رهبری خود برنامه‌ریزی کنیم.

چالش‌ها

- رو به کاهش بودن استخر افراد لایق رهبری
- پاداش‌های ناکافی و غیررقابتی
- جابه‌جایی بالا در کادر رهبری
- فقدان پیشینه حرفه‌ای مرتبط
- کار بسیار پیچیده و سنگین
- مواجهه با عدم قطعیت‌ها
- ارزش قائل نیستیم، پرورنده نیستیم، توقع زیادی داریم، بیش‌ازحد انتقاد می‌کنیم و در نتیجه فرسوده می‌شویم و رهبران خود را از دست می‌دهیم.

سؤالات

- از کجا می‌خواهیم رهبران مدارس واجد شرایط را پیدا کنیم؟
- قصد داریم چگونه آن‌ها را پرورش دهیم و حمایت خود را به آن‌ها نشان دهیم؟
- چگونه می‌خواهیم این شغل را برای نسل جوان خود جذاب جلوه دهیم تا آن‌ها به‌عنوان یک انتخاب شغلی در نظر بگیرند؟

توصیه‌ها

- از رهبران مدرسه حمایت کنید و آن‌ها را پرورش دهید.
- اعتماد و احترام نشان دهید و تلاش‌های آن‌ها را به رسمیت بشناسید.
- با فراهم کردن منابع و زمان برای رشد حرفه‌ای، رشد را تشویق کنید.
- برای جانشینی رهبری برنامه‌ریزی کنید.
- جوانان مسلمان را تشویق کنید تا برای رهبری مدرسه آموزش ببینند.
- برای جوانان مسلمان علاقه‌مند، برنامه‌های کارآموزی و مربیگری ایجاد کنید تا از رهبران باتجربه مدارس بیاموزند.

۵. جذب، آموزش و حفظ معلمان واجد شرایط

هیچ مدرسه اسلامی نمی‌تواند بدون تعهد محکم از سوی مربیان واجد شرایط و ماهر، دوام بیاورد. متأسفانه عواملی مانند رقابت با سایر مدارس، حقوق پایین و باورهای غلط در مورد تدریس، دلیل کمبود شدید معلمان آموزش‌دیده است. باید با استفاده از استراتژی‌های استخدام، طرح توسعه حرفه‌ای و بسته تشویقی قوی، پایگاه معلمان خود را ایجاد کنیم.

چالش‌ها

- رقابت شدید مدارس دولتی و خصوصی
- عرضه و تقاضا: مدارس اسلامی زیاد، معلمان ناکافی
- باورهای غلط منفی در مورد تدریس
- سیستم تشویقی ناکافی
- بار کاری زیاد، مواجهه با بی‌احترامی، بی‌اعتمادی به کادر مدرسه

سؤالات

- چگونه می‌توانیم از معلمان خود حمایت کنید و آن‌ها را پرورش دهیم؟
- آیا می‌توانیم یک مقیاس حقوقی رقابتی و منصفانه ایجاد کنیم؟
- چگونه می‌توانیم از معلمان خود در برابر رفتار ناعادلانه محافظت کنیم؟
- آیا می‌توانیم راه‌هایی برای آموزش معلمان در حین تدریس پیدا کنیم؟
- آیا می‌توانیم راه‌های خلاقانه‌ای برای استفاده از والدین پیدا کنیم؟
- آیا می‌توانیم به مردان و زنان جوان خوش آتیه، آموزش و کارآموزی ارائه دهیم و آن‌ها را تشویق کنیم که تدریس را به‌عنوان یک شغل در نظر بگیرند؟

توصیه‌ها

- دستمزدهای رقابتی ارائه دهید تا معلمان بتوانند با استانداردهای «شان طبقه متوسط» زندگی کنند.
- با ارائه جلسات جهت‌دهی، آموزش و راهنمایی، از معلمان حمایت کنید.
- یک برنامه توسعه حرفه‌ای ایجاد کنید.
- یک سیستم ارزیابی عملکرد که بر رشد و توسعه تمرکز دارد، ایجاد کنید.
- معلمان را پرورش دهید، به آن‌ها انگیزه دهید و آن‌ها را بشناسید.

۶. ایجاد یک هیئت‌مدیره مؤثر

هیئت‌مدیره قوی، تحصیل کرده و مؤثر، به‌عنوان ستون فقرات یک مدرسه اسلامی عمل می‌کند. برای خلق یک هیئت‌مدیره کارآمد، باید یک طرح توسعه هیئت‌مدیره ایجاد کنید که به‌موجب آن، اعضای هیئت‌مدیره جهت‌دهی، آموزش و ارزیابی شوند. هیئت‌مدیره باید محیطی مبتنی بر حمایت و راهنمایی برای مدیر، اساتید و کارکنان ایجاد کند.

چالش‌ها

- تمایل به تمرکز بر مدیریت به جای حکمرانی^۱
- اغلب افراد هیئت‌مدیره خوش‌نیت، اما فاقد آموزش در زمینه حکمرانی هستند.
- عدم تأکید کافی بر حکمرانی
- عدم آگاهی از امانی بودن مسئولیت
- مشکلات مربوط به جدا کردن نقش والدین از عضویت در هیئت‌مدیره

سؤالات

- چگونه می‌توانیم اعضای هیئت‌مدیره خود را آموزش دهیم؟
- آیا می‌توانیم انرژی اعضای هیئت‌مدیره خوش‌نیت خود را دوباره به سمت حکمرانی هدایت کنیم؟
- چگونه می‌توانیم متقاعدشان کنیم که نقش آنها به‌عنوان متولی، برای مدرسه بسیار مهم است؟
- چگونه می‌توانیم آنها را متقاعد کنیم که مدیریت مدرسه به حمایت، راهنمایی و پرورش آنها نیاز دارد؟

توصیه‌ها

- یک برنامه رشد و توسعه هیئت‌مدیره تهیه کنید.
- یک نمایه از اعضای هیئت‌مدیره ایجاد کنید.
- استانداردهای هیئت‌مدیره را تعیین و بر اساس آنها مدیریت کنید.
- توسعه و پیاده‌سازی سیستم پاسخگویی برای هیئت‌مدیره و تک‌تک اعضا.
- جهت‌دهی به هیئت‌مدیره
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی مستمر برای رشد هیئت‌مدیره
- دستور کار سالانه برای هیئت‌مدیره و کمیته‌ها تهیه کنید و از آن به‌عنوان ابزار ارزیابی استفاده نمایید.
- مسئولیت امانت‌داری و ثبات مالی مدرسه را بر عهده بگیرید. روی مسائل استراتژیک و تصویر بزرگ مدرسه تمرکز کنید.

۷. بدنه متنوع والدین

تنوع، هدیه خداوند است. با این حال، مدیریت و پاسخگویی به مجموعه‌ای از نیازهای متنوع نیز بسیار چالش‌برانگیز است. انتظار می‌رود دانش‌آموزان از خانواده‌های بسیار متفاوتی باشند که هر یک مایل‌اند انتظارات آنها برآورده شود. برخی از والدین خواهان تأکید بیشتر بر مطالعات اسلامی و زبان عربی هستند، درحالی‌که برخی دیگر ممکن است بخواهند

^۱ governance

بر ریاضیات و علوم تأکید شود. برای رسیدن به درک متقابل، باید یک رابطه قوی بین مدرسه و بدنه والدین ایجاد شود.

چالش‌ها

- جلب رضایت والدین بسیار دشوار است زیرا هر یک، انتظار متفاوتی از مدرسه دارند؛ از جمله: برتری علمی، حفظ قرآن، فهم قرآن، زیست قرآنی، عربی محاوره‌ای، عربی کلاسیک، ارزش‌های اسلامی، ارزش‌های والدین، انتظارات فرهنگی، و... .
- شنیدن در مورد مدرسه آن طرف خیابان، از یک دوست و توقع رویه‌هایی مشابه آن مدرسه

سؤالات

- وقتی با انتظارات و خواسته‌های فرهنگی متعارض مواجه می‌شویم چه کنیم؟
- وقتی انتظارات والدین با سیاست‌های مدرسه در تضاد است، چه کنیم؟
- با ایجاد مشکل توسط یکی از والدین تأثیرگذار مدرسه، چگونه برخورد کنیم؟
- وقتی چند پدر یا مادر داریم که علیه مدرسه ائتلاف می‌کنند، چه کار کنیم؟

توصیه‌ها

- رسالت مدرسه را به خطر نیندازید.
- مشارکت قوی با بدنه والدین
- سعی کنید قبل از اینکه انتظار درک شدن داشته باشید، درک کنید.
- آموزش والدین در مورد: مأموریت مدرسه، واقعیت‌های آموزشی، راهبردهای فرزندپروری مثبت، مسائل مختلف مدرسه.

۸. برنامه درسی

اکثر مدارس اسلامی فاقد برنامه‌درسی کامل در زمینه دروس رسمی، قرآن، معارف اسلامی و علوم عربی هستند. به‌عنوان مسلمان، ما باید در خط مقدم نوآوری در آموزش باشیم، چه از طریق چندفرهنگ‌گرایی و چه از طریق رویکردهای حامی محیط‌زیست. برنامه فعلی توسعه برنامه‌درسی، باید به مسائل برنامه‌درسی، آموزش و ارزشیابی پردازد و شامل ایده‌های مبتنی بر ادغام فناوری و فرصت‌های توسعه حرفه‌ای برای مربیان باشد.

چالش‌ها

- اکثر مدارس اسلامی، برنامه‌درسی را از مدارس دولتی قرض می‌گیرند.
- تلاش‌های زیادی برای ساختن برنامه‌درسی عربی، معارف اسلامی و قرآن صورت می‌گیرد. با این‌حال، یک

برنامه‌درسی کامل و قوی، متناسب با هویت مسلمان آمریکایی در دست نداریم.

- می‌دانیم که EQ مهم‌تر از IQ است، با این حال همچنان بیشتر در راستای دومی آموزش می‌دهیم تا اولی.
- می‌دانیم که یادگیری پروژه‌محور و دانش‌آموز محور، در مقایسه با آموزش معلم محور، ماندگاری و تسلط بهتری ایجاد می‌کند؛ با این حال رویکرد اولی در مدرسه ما بسیار کم‌رنگ است.
- چیز زیادی برای ارائه به دانش‌آموزان بسیار موفق و سرکش نداریم.
- مدرسه ما بسیار سنتی است و پذیرای ایده‌های مترقی نیست.
- پر کردن شکاف بین موضوعات سکولار و مطالعات دینی، از طریق ادغام حوزه‌های درسی مختلف، دشوار است.

سؤالات

- آیا مدارس اسلامی می‌توانند در اندیشه‌های مترقی منطبق با باورهای اسلامی مانند چندفرهنگ‌گرایی، جهان‌شمولی و حمایت از محیط‌زیست پیشرو باشند؟
- آیا می‌توانیم برای به اشتراک گذاشتن منابع با مدارس دیگر، هم‌افزایی و مشارکت ایجاد کنیم؟
- آیا می‌توانیم با نهادهای خارجی برای ارائه خدمت به جامعه خود، مشارکت ایجاد کنیم؟
- آیا می‌توانیم با فرستادن معلمان خود به دوره‌های آموزشی و توقع به اشتراک گذاشتن دانش خود با معلمان دیگر، کارشناسان خود را در زمینه‌های مختلف رشد دهیم؟

توصیه‌ها

- برنامه درسی، یکپارچه، چندجانبه و به‌وضوح تعریف شده باشد.
- کارکنانی که به‌خوبی آموزش دیده‌اند، از طریق راهبردهای آموزشی به نیازهای فراگیران مختلف پاسخ دهند.
- هر درس دارای فعالیت‌هایی باشد که به هوش‌های چندگانه می‌پردازد.
- معلمان برای برخورد با افراد سریع یا کندآموز، آموزش ببینند.
- نباید دانش‌آموزانی را که نیازهای ویژه دارند بپذیریم مگر اینکه برای رفع نیازهای آن‌ها تجهیزات کافی داشته باشیم.
- باید مربیان آموزش دیده‌ای داشته باشیم که برنامه‌درسی را در تمام طول ترم و در سراسر مدرسه رصد کنند.
- اتخاذ ایده‌های نوآورانه منطبق با باورهای اسلامی (چندفرهنگ‌گرایی، جهان‌شمولی، حمایت از محیط‌زیست)
- ادغام فن‌آوری و استفاده از آن در تمام کلاس‌های درس

۹. نداشتن نقشه‌راه

یکی از مواردی که همه مدارس اسلامی می‌توانند بر آن اتفاق نظر داشته باشند این است که مدارس اسلامی ماهیت جوان و مستقلی دارند و به‌شدت از فقدان منابع، متخصص، مراکز مرجع، خط‌مشی‌ها و کتاب‌های راهنما، و برنامه‌درسی

مورد توافق رنج می‌برند. ما می‌توانیم با به اشتراک گذاری شیوه‌های موفق، به جای اختراع مجدد چرخ، سود ببریم.

چالش‌ها

- مدارس اسلامی ماهیت بسیار جوان و مستقلى دارند. هیچ مدل مورد توافقی برای دنبال کردن وجود ندارد.
- مدارس اسلامی مأموریت منحصربه‌فردی دارند و منابع آموزشی کافی برای حمایت از این مأموریت وجود ندارد.
- مدیران و معلمان، به‌عنوان طراحان برنامه‌درسی و تدوین‌کنندگان سیاست‌های مدرسه عمل می‌کنند.
- هیچ متخصص یا مشاور مرجعی در دسترس نیست.
- هیچ مرکز مرجعی به‌عنوان پایگاه آموزشی وجود ندارد.
- نداشتن منابع آموزشی برای مدارس اسلامی
- هیچ برنامه‌درسی برای مدارس اسلامی نوشته نشده است.
- هیچ خط‌مشی، رویه یا کتاب راهنمای تعریف‌شده‌ای وجود ندارد.

سؤالات

- چگونه می‌توانیم از تجربیات معلمان و مدیران پیشکسوت بهره‌مند شویم؟
- چگونه می‌توانیم راه را برای تازه‌واردان هموار کنیم؟
- آیا می‌توانیم منابع و اقداماتی را با ارزش‌های اسلامی تطبیق دهیم؟

توصیه‌ها

- توسعه مراکز مرجع آموزشی اسلامی ملی و محلی
- ایجاد فرصت‌های شبکه‌ای برای معلمان، مدیران و اعضای هیئت‌مدیره
- ایجاد انجمن‌هایی برای به اشتراک گذاشتن و بهره‌مندی از شیوه‌های موفق
- ایجاد انجمن‌هایی برای حل مشکل

۱۰. ایجاد ارتباط، مشارکت و شبکه‌سازی

ایجاد جامعه محلی اسلامی برای فرزندانمان، گامی در مسیر درست است. با این حال، نباید اجازه دهیم که این جامعه محلی، از بقیه دنیای آموزشی منزوی شود. ما باید راه‌هایی برای ارتباط با مدارس و سازمان‌های حرفه‌ای دیگر پیدا کنیم تا بتوانیم از تجربیات و دانش آن‌ها بهره ببریم.

چالش‌ها

- مدارس اسلامی منزوی هستند.

- اکثر مدارس اسلامی یک کلاس برای هر پایه دارند که به معلمان فرصت لازم برای به اشتراک گذاشتن تخصص خود و حل چالش‌ها را نمی‌دهد.
- هر کس به تنهایی برای بقا تلاش می‌کند.
- همچنان چرخ را از ابتدا اختراع می‌کنیم.
- از انرژی والدین استفاده نمی‌کنیم.
- از کسب و کارها برای مشارکت استفاده نمی‌کنیم.

سؤالات

- آیا می‌توانیم زمانی را به معلمان اختصاص دهیم تا دانش خود را با دیگران به اشتراک بگذارند؟
- آیا می‌توانیم راه‌هایی برای استفاده از تلاش والدین پیدا کنیم؟
- آیا می‌توانیم برای مشارکت با جامعه محلی ارتباط برقرار کنیم؟
- آیا می‌توانیم فرصت‌های شبکه‌سازی با مدارس دیگر را ایجاد کنیم؟
- آیا بخش/ناحیه/منطقه آموزش و پرورش دولتی برای مدارس ارزشمند هستند؟

توصیه‌ها

- ایجاد هم‌افزایی بین معلمان، مدیران و سایر مدارس
- زمان‌هایی را به معلمان اختصاص دهید تا با یکدیگر همکاری کنند و به تبادل ایده‌ها و استراتژی‌ها مشغول شوند.
- استفاده بهتر از استعداد والدین در مدرسه
- ایجاد مشارکت و اتحاد با سازمان‌های تجاری و خدماتی
- به مدرسه‌های مشابه بروید و از تجربیات دیگران درس بگیرید.
- به انجمن‌های آموزشی حرفه‌ای مانند NAIS، NAESP، NASSP، NAMS، ASCD و NAEYC پیوندید.